In zaak 49/83,

GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG, vertegenwoordigd door F. Hoffstetter, eerste regeringsattaché bij het Ministerie van Land- en Wijnbouw, Waterstaat en Bosbouw, als gemachtigde, bijgestaan door N. Schaeffer, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg te diens kantore,

verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, vertegenwoordigd door C. Berardis-Kayser, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij O. Montalto, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van de beschikkingen nrs. 83/38/EEG en 83/49/EEG van de Commissie van 14 januari 1983 (PB L 38 van 1983, blz. 32, en PB L 450 van 1983, blz. 57), voor zover daarbij is geweigerd om bepaalde, door het Groothertogdom Luxemburg ter zake van steun aan de particuliere opslag van tafelwijn gedane uitgaven ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie, te brengen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, T. Koopmans en K. Bahlmann, kamerpresidenten, P. Pescatore, A. O'Keeffe, G. Bosco en O. Due, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: P. Heim

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Verordening nr. 816/70 van de Raad van 28 april 1970 houdende aanvullende bepalingen inzake de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt (PB L 99 van 1970, blz. 1), bepaalt in de artikelen 5 e. v., dat steun kan worden verleend aan de particuliere opslag van bepaalde tafelwijnen. Artikel 5, lid 5, stelt als voorwaarde voor de toekenning van deze steun, dat opslagcontracten worden afgesloten.

Uitvoeringsbepalingen betreffende de afsluiting van deze contracten zijn vastgesteld bij verordening nr. 1437/70 van de Commissie van 20 juli 1970 (PB L 160, 1970, blz. 16). Volgens artikel 3, lid 1, eerste alinea, van deze verordening „sluiten de interventiebureaus slechts contracten af voor tafelwijn."

Verordening nr. 1437/70 is vervangen door verordening nr. 2015/76 van de Commissie van 13 augustus 1976 (PB L 221 van 1976, blz. 20). Overeenkomstig verordening nr. 1160/76 van de Raad van 17 maart 1976 (PB L 135 van 1976, blz. 1), die de mogelijkheid van steun aan de opslag heeft uitgebreid tot druivemost en geconcentreerde druivemost, bepaalt de tweede alinea van artikel 1 van verordening nr. 2015/76, dat opslagcontracten voortaan kunnen betreffen „tafelwijnen, druivemost en geconcentreerde druivemost".

Verordening nr. 2015/76 is op haar beurt gewijzigd bij verordening nr. 2206/77 van de Commissie van 5 oktober 1977 (PB L 255 van 1977, blz. 13). In het bijzonder is artikel 6 geheel opnieuw geredigeerd en uitgebreid met een lid 7, dat luidt:

„Tafelwijn waarvoor opslagcontracten zijn gesloten kan naderhand niet als v.q.p.r.d." (kwaliteitswijn voortgebracht in een bepaalde streek) „worden erkend."

Tot de inwerkingtreding van verordening nr. 2206/77 bepaalde de Luxemburgse wetgeving terzake, dat iedere wijn van erkende wijnstokken het „Marque Nationale" kon verkrijgen en daarmee als v.q.p.r.d. worden erkend, mits hij aan bepaalde kwaliteitsnormen voldeed. Een wijn die bij een eerste onderzoek niet was geselecteerd en als tafelwijn was geklasseerd, kon niettemin later aan de commissie van het Marque Nationale worden voorgelegd en als v.q.p.r.d. worden geaccepteerd wanneer zijn kwaliteit intussen was verbeterd. Deze regeling is na de inwerkingtreding van verordening nr. 2206/77 in dier voege gewijzigd, dat tafelwijnen waarvoor een opslagcontract is gesloten, later niet meer aan de commissie van het Marque Nationale kunnen worden voorgelegd en als v.q.p.r.d. worden erkend.

Bij de beschikkingen nrs. 83/38 en 83/49 van 14 januari 1983 heeft de Commissie geweigerd om uitgaven de gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 door het

Groothertogdom Luxemburg waren gedaan ter zake van steun aan de particuliere opslag van tafelwijn, ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie, te brengen. Volgens het Syntheseverslag betreffende de resultaten van de controles, met het oog op de goedkeuring van de rekeningen van het EOGFL, afdeling Garantie, uit hoofde van de begrotingsjaren 1976 en 1977, opgesteld op 7 juli 1982 door de bevoegde diensten van de Commissie, berustte deze weigering onder meer op het feit dat het toenmalige Luxemburgse stelsel in strijd met de artikelen 3 van verordening nr. 1437/70 en 1 van verordening nr. 2015/76, toestond dat wijnen waarvoor reeds opslagsteun was toegekend, later als v.q.p.r.d. werden erkend.

Bij beroep ingeschreven ter griffie van het Hof van 28 maart 1983, heeft het Groothertogdom Luxemburg nietigverklaring van deze beschikkingen gevorderd.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Het heeft echter de Luxemburgse regering uitgenodigd, alle documenten waarover zij beschikte en die haar stellingen konden staven, over te leggen. Bij schrijven van 19 januari 1984 heeft de advocaat van de Luxemburgse regering doen weten, dat deze niet over zulke documenten beschikt.

II — Conclusies van partijen

De *Luxemburgse regering* concludeert dat het den Hove behage:

„— te verstaan dat de Commissie van de Europese Gemeenschappen ten onrechte heeft geweigerd om het Groothertogdom Luxemburg over de begrotingsjaren 1976 en 1977 een totaal bedrag toe te wijzen van LFR 13 657 564 (te weten LFR 9 639 938 + 5 149 799 = LFR 14 789 737, te verminderen met LFR 496 591 + 937 837 = 1 434 428 = LFR 13 355 309),

— bijgevolg te verstaan dat deze bedragen zoal niet geheel, dan toch gedeeltelijk aan het Groothertogdom Luxemburg moeten worden betaald".

In repliek concludeert de Luxemburgse regering bovendien, dat het den Hove behage: „verzoeker akte te verlenen van zijn hierboven geformuleerd bewijsaanbod, dit ontvankelijk en terzake dienend te verklaren".

De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

„1. het beroep ongegrond te verklaren,

2. verzoeker in de kosten te verwijzen".

III — Middelen en argumenten van partijen

Volgens de *Luxemburgse regering* komt de voorwaarde dat opslagcontracten geen betrekking mogen hebben op tafelwijn die later als v.q.p.r.d. kan worden erkend, nergens voor in de op de onderhavige opslagcontracten toepasselijke verordeningen, dat wil zeggen de verordeningen nrs. 1437/70 en 2015/76, en evenmin in de basisverordening nr. 816/70, die in bijlage II het begrip tafelwijn omschrift zonder enige verwijzing naar de ontwikkeling en het toekomstig gebruik van deze wijn.

Pas verordening nr. 2206/77 stelt deze voorwaarde voor de eerste keer. Zij kan dus niet gelden voor opslagcontracten die vóór haar inwerkingtreding zijn gesloten.

Ook al is het nu niet meer mogelijk de uiteindelijke bestemming van alle opgeslagen wijn na te gaan, toch blijkt uit de bijgevoegde statistieken duidelijk, dat deze wijn voor het grootste gedeelte als gewone tafelwijn moet zijn afgezet. De hoeveelheid wijn van de wijnstoksoorten Elbling en Riesling-Sylvaner (Rivaner), die onder het Marque Nationale is verkocht, is immers maar een klein gedeelte van de totale produktie. De Luxemburgse regering meent derhalve dat de opslagsteun haar zo al niet geheel, dan toch gedeeltelijk moet worden betaald.

In haar verweerschrift herinnert de *Commissie* aan de derde overweging van verordening nr. 2206/77, luidende:

„ter voorkoming van misbruiken moet worden bevestigd dat tafelwijn waarvoor opslagcontracten zijn afgesloten niet als v.q.p.r.d. kan worden erkend."

De Commissie leidt hieruit af, dat verordening nr. 2206/77 een bepaling met declaratoire inhoud bevat, die alleen maar beoogt meer duidelijkheid te verschaffen.

Deze conclusie wordt volgens de Commissie bevestigd door het interventiestelsel van de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt. Terwijl immers de destijds geldende verordening nr. 816/70 voor tafelwijn een stelsel van prijzen en interventiemaatregelen inhield, voert verordening nr. 817/70 van de Raad van 28 april 1970 houdende vaststelling van bijzondere bepalingen betreffende in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen (PB L 99, van 1970, blz. 20), enkel een „kwaliteitspolitiek" voor wijn in, zonder economische ondersteuningsmaatregelen, zoals steun aan de opslag.

De steun aan de opslag, zoals voorzien in artikel 5 van verordening nr. 816/70, heeft ten doel het inzakken van de prijzen op de markt van tafelwijn tegen te gaan door tijdelijk meer of minder grote hoeveelheden wijn uit de markt te nemen in afwachting van een gunstiger tijd.

Als een wijn, die zich tot een v.q.p.r.d. kan ontwikkelen, tot de opslag kon worden toegelaten, zou hij twee voordelen cumuleren, namelijk steun aan de opslag als tafelwijn en betere verhandelingsvoorwaarden als kwaliteitswijn. Dit zou in strijd zijn met de tekst en de doelstellingen van de bepalingen over opslag. Daardoor zou tevens de gelijke behandeling van de ondernemers in gevaar worden gebracht en de concurrentie op de gemeenschappelijke markt worden vervalst.

Ten aanzien van de subsidiaire vordering van de Luxemburgse regering tot gedeeltelijke goedkeuring, is de Commissie van oordeel, dat het aan de Lid-Staat staat om nauwkeurig aan te tonen hoeveel transacties in overeenstemming met de gemeenschapsregels zijn verricht. De bij het beroepschrift gevoegde statistieken zijn daarvoor niet voldoende, gezien het onzekere karakter van dit soort gegevens.

In repliek betwist de *Luxemburgse regering* de stelling van de Commissie, dat het sluiten van opslagcontracten voor wijn die later als v.q.p.r.d. wordt erkend, in strijd is met het doel van de gemeenschapsregeling.

Er bestaat immers geen twijfel over, dat de betrokken wijn op het moment waarop de gewraakte opslagcontracten werden gesloten, tafelwijn was en dus in aanmerking kwam voor alle voordelen die het EOGFL ook van tafelwijn van de

andere landen van de Gemeenschap toekende. Gedurende de opslagperiode is deze wijn uit de markt gehouden, wat heeft bijgedragen tot stabilisatie van de prijzen. Het doel van de gemeenschapsregeling is dus bereikt.

Er bestaat geen enkele grond om, zoals de Commissie doet, te menen dat een wijn die krachtens een door het EOGFL gefinancierd contract is opgeslagen, ten eeuwigen dage een eenvoudige tafelwijn dient te blijven, ook al is hij in kwaliteit vooruitgegaan en daardoor een kwaliteitswijn geworden. De door de Commissie voorgestane oplossing zou er immers toe leiden, dat de hoeveelheden Luxemburgse Moezelwijn waarvoor een opslagcontract kan worden gesloten, aanzienlijk worden beperkt en dat de producenten ertoe worden gebracht hun wijn onmiddellijk op een reeds verzadigde markt af te zetten.

De Luxemburgse regering levert eveneens kritiek op de houding van de Commissie, die, zo meent zij, een leemte in de verordeningsteksten probeert te stoppen, zonder erop te letten dat zij daarbij de legitieme belangen van de justitiabelen, in casu de Luxemburgse wijnbouwers, opoffert. De Commissie verwijt hun immers iets te hebben gedaan wat niet duidelijk verboden was. Wetten dienen echter te worden uitgelegd op basis van hun tekst en niet op basis van het beleid dat de wetgever wellicht heeft willen voeren.

Wat de vordering tot gedeeltelijke goedkeuring betreft, acht de Luxemburgse regering het in strijd met het beginsel van gelijke behandeling van de ondernemers om steun aan de opslag van Luxemburgse tafelwijn zonder meer te weigeren, terwijl het overduidelijk is dat een grote hoeveelheid van deze wijn niet als kwaliteitswijn in de handel is gebracht en dus tafelwijn is gebleven. Dat afgezien van de bij het beroepschrift gevoegde statistieken geen enkel nauwkeurig bewijs kon worden geleverd, is een gevolg van de ontoereikende communautaire voorschriften inzake registratie en boekhouding, maar dit kan men niet verwijten aan de Luxemburgse wijnbouwers of aan hun nationale overheid.

Het staat aan de Commissie, die op algemene en niet gedetailleerde gronden heeft geweigerd de regelmatigheid van een bepaald aantal opslagcontracten te erkennen, om aan te geven welke hoeveelheden wijn in feite tot v.q.p.r.d. zijn geworden. De Luxemburgse regering biedt overigens overeenkomstig artikel 42, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering aan, door deskundigen en subsidiair door getuigen of met welk ander bewijsmiddel ook, te bewijzen hoeveel opgeslagen tafelwijn als zodanig in de handel is gebracht.

In dupliek wijst de *Commissie* de door de Luxemburgse regering in haar repliek uitgesproken gedachte af, dat een wijn tegelijk tafelwijn en een potentiële v.q.p.r.d. kan zijn. Dit is strijdig met de geest en de doelstellingen van de gemeenschapsregeling. Een wijn die een tafelwijn is, blijft dat gedurende zijn gehele bestaan tot aan zijn verhandeling. Daarentegen is een wijn die het in de Luxemburgse wetgeving voorziene Marque Nationale verkrijgt, nooit een tafelwijn geweest en mag niet hebben geprofiteerd van de voor tafelwijn bedoelde interventiemaatregelen. Als de Luxemburgse wetgeving een bijzonder stelsel hanteert voor de kwalificatie van een wijn als v.q.p.r.d., moet dit stelsel in ieder geval in overeenstemming met de communautaire voorschriften worden toegepast.

Het sluiten van een opslagcontract is niet, zoals de Luxemburgse regering be-

weert, een soort barrière, waardoor de betrokken wijn gedoemd is altijd een eenvoudige tafelwijn te blijven. De producent kan immers alleen maar een opslagcontract sluiten voor tafelwijn. Wijn waarvoor een dergelijk contract is gesloten, kan niet meer worden aangeboden ter verkrijging van het Marque Nationale, niet ten gevolge van het contract, maar wegens zijn aard.

Deze conclusie wordt volgens de Commissie bevestigd door het feit dat, terwijl de gemeenschapsregeling uitdrukkelijk bepaalt dat een v.q.p.r.d. kan worden gedeclasseerd tot tafelwijn (zie onder meer artikel 16 van verordening nr. 338/79 alsmede verordening nr. 2903/79 betreffende de declassering van in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen), het omgekeerde niet mogelijk is.

Wat de belangen van de particulieren betreft, tot wie de omstreden verordeningen zijn gericht, is de Commissie van oordeel dat de teksten geen enkele leemte vertonen en dat de Luxemburgse instanties de betrokken regeling dus zonder problemen juist hadden kunnen toepassen. De nalatigheid van deze instanties kan niet aan de Commissie worden verweten.

Wat de vordering tot gedeeltelijke goedkeuring aangaat, betoogt de Commissie dat krachtens verordening nr. 1153/75 tot invoering van geleidedocumenten en met betrekking tot de verplichtingen van producenten en handelaren, met uitzondering van kleinhandelaren, in de wijnsector (PB L 113 van 1975, blz. 1), een Lid-Staat over passende middelen beschikt om de bestemming van zijn nationale produkten na te gaan. Die middelen zouden de Luxemburgse regering ook in staat moeten stellen om de nodige bewijzen te leveren voor de gegrondheid van haar subsidiaire vordering.

Aangezien financiering van bepaalde transacties door de Gemeenschap afhankelijk is van de voorwaarde, dat zij in overeenstemming zijn met de gemeenschapsregels, kan de verzoekende Lid-Staat, zo meent de Commissie, zich er niet toe beperken in algemene bewoordingen te stellen dat aan deze voorwaarde is voldaan.

De Commissie brengt overigens in herinnering, dat de Luxemburgse regering het hierbedoelde bewijs wel heeft geleverd toen het ging om de goedkeuring van de rekeningen voor de contracten voor opslag op lange termijn voor het oogstjaar 1977/1978. Indien de Luxemburgse regering niet in staat is dit bewijs voor de onderhavige contracten te leveren, is zij daarvoor zelf verantwoordelijk.

Met betrekking tot het aanbod van de Luxemburgse regering om bewijs te leveren door deskundigen of getuigen, beklemtoont de Commissie dat dit aanbod in een zeer ver gevorderd stadium van het geding is gedaan, zonder de geringste verklaring waarom het zo laat komt. Bovendien valt te betwijfelen, of op een gebied waarop slechts schriftelijke stukken voldoende bewijs kunnen opleveren, bewijs door deskundigen of getuigen wel geldig is.

IV — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 13 maart 1984 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door de Luxemburgse regering, vertegenwoordigd door N. Schaeffer, advocaat, en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door C. Berardis-Kayser, lid van haar juridische dienst, bijgestaan door M. Reichart als deskundige.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 12 april 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 28 maart 1983, heeft het Groothertogdom Luxemburg krachtens artikel 173 EEG-Verdrag beroep ingesteld tot nietigverklaring van de beschikkingen nrs. 83/38 en 83/49 van de Commissie van 14 januari 1983 (PB L 38 van 1983, blz. 32, en PB L 40 van 1983, blz. 57), waarbij de Commissie heeft geweigerd om bepaalde, gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 door het Groothertogdom gedane uitgaven ter zake van steun aan de particuliere opslag van tafelwijn, ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie, te brengen.

2 De weigering van de Commissie was, voor zover hier van belang, gegrond op het feit dat, volgens de ten tijde van de feiten geldende Luxemburgse wetgeving, doch in strijd met de gemeenschapsregeling terzake, wijn die als tafelwijn was opgeslagen, later het Luxemburgse „Marque Nationale" kon verkrijgen en bijgevolg kon worden afgezet als v.q.p.r.d. (in een bepaald gebied voortgebrachte kwaliteitswijn).

3 De toenmalige Luxemburgse wetgeving bepaalde namelijk, dat alle wijn van erkende wijnstoksoorten het Marque Nationale kon verkrijgen en aldus tot v.q.p.r.d. kon worden, mits hij aan zekere kwaliteitsnormen voldeed. Gedurende een periode tot maximaal twee jaar na zijn bereiding kon de wijn verscheidene malen voor het onderzoek ter verkrijging van het Marque Nationale worden aangeboden. In tussentijd werd hij beschouwd als tafelwijn en kwam hij als zodanig in aanmerking voor opslagsteun, indien daartoe een contract was gesloten.

4 Volgens de Luxemburgse regering verhinderde de gemeenschapsregeling inzake opslagcontracten geenszins dat dergelijke contracten werden afgesloten voor tafelwijn die op basis van de nationale wetgeving later tot v.q.p.r.d. kon worden. Derhalve vordert zij primair, dat het Hof haar recht op goedkeuring van alle uitgaven ter zake van de door de Commissie op bovengenoemde gronden betwiste opslagsteun erkent. Tevens vordert zij subsidiair, dat althans de steun aan de opslag van tafelwijn die in feite nooit tot v.q.p.r.d. is geworden, ten laste van het EOGFL wordt gebracht.

De primaire vordering

5 De steun aan de opslag van tafelwijn is voorzien in artikel 5 e. v. van verordening nr. 816/70 van de Raad van 28 april 1970 houdende aanvullende bepalingen inzake de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt (PB L 99 van 1970, blz. 1). Voor de steunverlening is vereist dat opslagcontracten worden gesloten, waaromtrent nadere regels zijn gesteld bij opeenvolgende verordeningen van de Commissie.

6 Volgens artikel 3, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 1437/70 van de Commissie van 20 juli 1970 (PB L 160 van 1970, blz. 16) „sluiten de interventiebureaus slechts contracten af voor tafelwijn". Verordening nr. 1437/70 is vervangen door verordening nr. 2015/76 van de Commissie van 13 augustus 1976 (PB L 221 van 1976, blz. 20), waarvan artikel 1, tweede alinea, bepaalt dat de opslagcontracten kunnen betreffen „tafelwijn, druivemost en geconcentreerde druivemost".

7 Bij verordening nr. 2206/77 van de Commissie van 5 oktober 1977 (PB L 225, van 1977, blz. 13) is aan artikel 7 van verordening nr. 2015/76 een nieuw lid 7 toegevoegd, luidende:

„Tafelwijn waarvoor opslagcontracten zijn gesloten kan naderhand niet als v.q.p.r.d. worden erkend."

8 In dit verband wijst de Luxemburgse regering erop, dat zowel de basisverordening nr. 816/70 als de uitvoeringsverordeningen nrs. 1437/70 en 2015/76 enkel bepalen, dat opslagcontracten uitsluitend kunnen worden gesloten voor tafelwijn, maar dat zij niets zeggen over de ontwikkeling en het gebruik in de toekomst van deze wijn.

9 Hieruit zou volgen, dat vóór de inwerkingtreding van verordening nr. 2206/77 een opslagcontract als regelmatig was te beschouwen en voor steunverlening in aanmerking kwam, wanneer het betrokken produkt bij het sluiten van het contract maar tafelwijn was. Daar de Commissie niet betwist, dat alle wijn die gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 in Luxemburg werd opgeslagen, bij het sluiten van de opslagcontracten inderdaad tafelwijn was, zou zij niet mogen weigeren de daarvoor betaalde steun ten laste van het EOGFL te brengen.

10 Met betrekking tot voornoemde verordening nr. 2206/77, die uitsluit dat opgeslagen tafelwijn later als v.q.p.r.d. wordt erkend, stelt de Luxemburgse regering, dat het daarbij om een nieuwe regeling gaat die geen terugwerkende kracht kan hebben.

11 De Commissie voert hiertegen in de eerste plaats aan, dat verordening nr. 2206/77 geenszins nieuwe voorwaarden voor de verkrijging van opslagsteun stelt, doch enkel de regeling zoals die reeds voor haar inwerkingtreding bestond, bevestigt en verduidelijkt. Zij wijst hiertoe op de derde considerans van de verordening, die zich in die zin uitdrukt.

12 Vervolgens betoogt de Commissie, dat ook wanneer men verordening nr. 2206/77 buiten beschouwing laat, het onderzoek van het destijds bestaande interventiestelsel van de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt tot de conclusie leidt, dat de stelling van de Luxemburgse regering niet opgaat.

13 Terwijl immers verordening nr. 816/70 een prijs- en interventiestelsel voor tafelwijn instelt, beperkt verordening nr. 817/70 van de Raad van 28 april 1970 houdende vaststelling van bijzondere bepalingen betreffende in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen (PB L 99 van 1970, blz. 20), zich tot de invoering van een „kwaliteitspolitiek" voor deze wijnen, zonder te voorzien in economische steunmaatregelen, zoals de steun aan de opslag. De gemeenschapswetgever, aldus de Commissie, heeft dus verschillende stelsels voor wijn in het leven geroepen, één voor tafelwijn en één voor kwaliteitswijn. Een zelfde produkt kan derhalve niet tegelijkertijd onder de regeling voor tafelwijn — met de mogelijkheid van opslagsteun — en onder de regeling voor kwaliteitswijn — met de mogelijkheid van bijzonder gunstige verhandelingsvoorwaarden — vallen.

14 Om het hiermee gestelde uitleggingsprobleem op te lossen, dienen allereerst de door de Commissie aan verordening nr. 2206/77 ontleende argumenten buiten de discussie te worden gelaten. Aangezien de onderhavige contracten vóór de inwerkingtreding van deze verordening zijn gesloten, is zij er niet op van toepassing en kan hetgeen de Commissie in de considerans ervan heeft verklaard, niet aan de betrokken staat worden tegengeworpen.

15 Het onderzoek dient zich derhalve te richten op de vraag of, gelijk de Commissie betoogt, het sluiten van opslagcontracten voor tafelwijn die volgens de

Luxemburgse wetgeving later tot v.q.p.r.d. kan worden, in strijd moet worden geacht met het stelsel van de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt, ook wanneer een uitdrukkelijk bepaling van die strekking ontbreekt.

16 Uit de tekst van de vorenaangehaalde gemeenschapsbepalingen blijkt duidelijk, dat steun aan de opslag uitsluitend wordt toegekend voor tafelwijn en — na de inwerkingtreding van verordening nr. 1160/76 van de Raad van 17 maart 1976 (PB L 135 van 1976, blz. 1) — aan druivemost en geconcentreerde druivemost.

17 Hoewel verordening nr. 816/70 ook van toepassing is op kwaliteitswijn, geldt dit echter niet voor titel I van deze verordening, betreffende de prijs- en interventieregeling. Voor de stabilisering van de markt en de verzekering van een redelijke levensstandaard van de landbouwbevolking heeft de gemeenschapswetgever het dus niet noodzakelijk geacht om voor dit produkt interventiemaatregelen vast te stellen. Hij oordeelde het daarentegen voldoende om door middel van bijzondere bepalingen van verordening nr. 817/70 een kwaliteitspolitiek te bevorderen die, zoals in de tweede overweging van de considerans heet, bestemd is om bij te dragen tot verbetering van de marktvoorwaarden en daardoor tot vergroting van de afzetmogelijkheden.

18 De Luxemburgse regering voert evenwel aan, dat anders dan verordening nr. 816/70, die in bijlage II zelf het begrip tafelwijn omschrijft, verordening nr. 817/70 voor de definitie van v.q.p.r.d. in ruime mate verwijst naar de nationale regelingen terzake. Een Lid-Staat mag dus, zoals de Luxemburgse wetgeving dat deed, bepalen dat elke wijn die op zijn grondgebied wordt voortgebracht, wordt beschouwd als tafelwijn tot het moment waarop hij eventueel voldoet aan de eisen voor het verkrijgen van de aanduiding v.q.p.r.d.

19 Dienaangaande kan worden volstaan met de opmerking, dat de bijzonderheden van de toenmalige Luxemburgse wetgeving inzake de toekenning van het Marque Nationale aan v.q.p.r.d., in geen geval tot gevolg mochten hebben dat deze Lid-Staat zijn producenten voor een zelfde produkt deed profiteren van twee regelingen, die de gemeenschapswetgever voor twee verschillende produkten in het leven heeft geroepen. Een dergelijke cumulatie van voordelen zou immers, zoals blijkt uit wat hiervoor is gezegd, in strijd zijn met het stelsel van de verordeningen nrs. 816/70 en 817/70.

20 Zo de Luxemburgse wetgeving kon leiden tot met de gemeenschapsregeling onverenigbare resultaten, was het krachtens artikel 5 EEG-Verdrag in ieder geval de plicht van het Groothertogdom Luxemburg, de nodige maatregelen te nemen om te voorkomen dat het Marque Nationale werd verleend aan wijn waarvoor voordien opslagsteun was toegekend; na de inwerkingtreding van verordening nr. 226/77 zijn deze maatregelen trouwens genomen.

21 Mitsdien dient de door de Luxemburgse regering voorgestelde uitlegging van de gemeenschapsregeling te worden afgewezen en te worden verklaard dat, gelijk de Commissie terecht heeft betoogd, opslagsteun overeenkomstig verordening nr. 816/70 niet mag worden verleend voor v.q.p.r.d., onverschillig op welk moment deze aanduiding ingevolge de toepasselijke nationale wetgeving is verleend.

22 Daar vaststaat dat althans een gedeelte van de gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 in Luxemburg opgeslagen tafelwijn nadien het Marque Nationale heeft verkregen en als v.q.p.r.d. is afgezet, moet de vordering van de Luxemburgse regering, strekkende tot erkenning van haar recht op goedkeuring van alle uitgaven ter zake van de thans in geding zijnde steun aan de opslag, worden verworpen.

De subsidiaire vordering

23 Voor het geval haar primaire vordering mocht worden verworpen, vordert de Luxemburgse regering erkenning van haar recht op goedkeuring van althans de uitgaven ter zake van steun aan de opslag van de hoeveelheden tafelwijn die in feite nooit als v.q.p.r.d. zijn erkend.

24 In dit verband moet in de eerste plaats worden erkend dat, anders dan de Commissie betoogt, de Luxemburgse overheid vóór de inwerkingtreding van verordening nr. 2206/77 te goeder trouw kon zijn bij het sluiten van opslagcontracten voor wijn die op het moment waarop die contracten tot stand kwamen, daadwerkelijk tafelwijn was en die, hoewel dit volgens de toepasselijke nationale wegeving mogelijk was, nooit als v.q.p.r.d. is erkend.

25 Daarbij zij erop gewezen, dat het doel van de gemeenschapswetgever was om via steun aan de opslag de markt van tafelwijn in crisisperioden te ondersteunen door het uit de markt nemen van overschotten te bevorderen.

26 Het valt niet te ontkennen, dat de door de Luxemburgse overheid gesloten contracten volledig in overeenstemming waren met dit doel, voor zover daardoor hoeveelheden tafelwijn uit de markt werden genomen, die op grond van hun kenmerken niet als v.q.p.r.d. konden worden afgezet.

27 De subsidiaire vordering van de Luxemburgse regering is dus in beginsel gegrond.

28 Tot bewijs van het percentage opgeslagen wijn, dat daadwerkelijk als tafelwijn is afgezet, heeft de Luxemburgse regering evenwel enkel statistieken overgelegd, die voor bepaalde wijnstoksoorten de in de betrokken jaren respectievelijk als tafelwijn en als v.q.p.r.d. afgezette hoeveelheden vermelden. Zij verklaart dat het hoe dan ook de Commissie is — die zich op de onregelmatigheid van de onderhavige opslagcontracten beroept — die moet preciseren, welk percentage opgeslagen tafelwijn daadwerkelijk als v.q.p.r.d. is erkend.

29 De Commissie stelt zich op het standpunt, dat de Lid-Staat die de Commissie verzoekt de financiering van bepaalde uitgaven ten laste van het EOGFL te brengen, moet bewijzen dat deze uitgaven in overeenstemming met de gemeenschapsregeling zijn gedaan. Zij betwist dat de door de Luxemburgse regering overgelegde statistieken in dit verband enige bewijskracht bezitten.

30 Het is juist, dat de Luxemburgse regering om financiering van de betrokken opslagsteun door het EOGFL te verkrijgen, niet alleen moest aantonen dat de opgeslagen wijn bij het sluiten van de opslagcontracten inderdaad tafelwijn was, maar ook dat hij nimmer als v.q.p.r.d. is erkend. Men dient zich evenwel af te vragen of, gezien de omstandigheden van de zaak, de Luxemburgse regering toch niet aan haar bewijsplicht heeft voldaan.

31 Ook al heeft de Luxemburgse regering met de overlegging van de vorenbedoelde statistieken aan het Hof niet nauwkeurig weten aan te geven hoeveel van de opgeslagen wijn als tafelwijn is afgezet, zij heeft wel aangetoond dat tenminste een derde van die wijn niet als v.q.p.r.d. in de handel is gebracht.

32 In deze omstandigheden moet worden erkend dat de Luxemburgse regering er recht op heeft, dat de Commissie een gedeelte van de in de begrotingsjaren 1976 en 1977 ter zake van steun aan de opslag van tafelwijn betaalde bedragen ten laste van het EOGFL brengt; bij gebreke van nauwkeurige gegevens moet dit gedeelte worden geschat op een derde van de geëiste bedragen.

33 Uit het voorgaande volgt, dat de beschikkingen nrs. 83/38 en 83/49 van de Commissie van 14 januari 1983 moeten worden nietigverklaard, voor zover daarbij is geweigerd om een derde van de uitgaven, door het Groothertogdom Luxemburg gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 ter zake van steun aan de opslag van tafelwijn gedaan, ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie, te brengen.

Kosten

34 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen.

35 Volgens paragraaf 3, eerste alinea, van dat artikel kan het Hof evenwel de proceskosten geheel of gedeeltelijk compenseren, indien partijen onderscheidenlijk op een of meer punten in het ongelijk zijn gesteld.

36 Daar de Commissie met betrekking tot de subsidiaire vordering tot gedeeltelijke goedkeuring in het ongelijk is gesteld, zijn er termen aanwezig om de kosten te compenseren.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende:

1. **Verklaart nietig de beschikkingen nrs. 83/38 en 83/49 van de Commissie van 14 januari 1983, voor zover daarbij is geweigerd om een derde van de uitgaven, door het Groothertogdom Luxemburg gedurende de begrotingsjaren 1976 en 1977 ter zake van steun aan de**

particuliere opslag van tafelwijn gedaan, ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie, te brengen.

2. Verstaat dat elk der partijen de eigen kosten zal dragen.

Mackenzie Stuart Koopmans Bahlmann

Pescatore O'Keeffe Bosco Due

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 12 juli 1984.

De griffier
voor deze

H. A. Rühl

Hoofdadministrateur

De president

A. J. Mackenzie Stuart

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL M. DARMON VAN 12 APRIL 1984 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

1. Op 14 januari 1983 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen twee beschikkingen gegeven betreffende de goedkeuring van de door het Groothertogdom Luxemburg uit hoofde van de begrotingsjaren 1976 en 1977 ingediende rekeningen voor de door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) gefinancierde uitgaven.

Bij deze twee beschikkingen (nr. 83/38 voor het begrotingsjaar 1976 en nr. 83/49 voor het begrotingsjaar 1977; PB L 38 van 1983, blz. 32, en PB L 40 van 1983, blz. 57) weigerde de Commissie om de uitgaven ter zake van steun aan de particuliere opslag van tafelwijn ten laste van het Fonds te brengen. Het gaat daarbij om

— LFR 9 639 938 over het begrotingsjaar 1976 en

— LFR 5 149 799 over het begrotingsjaar 1977.

Hoewel het Groothertogdom Luxemburg toegeeft dat deze beschikkingen gegrond zijn voor zover goedkeuring wordt onthouden aan een bedrag van LFR 937 837

1 — Vertaald uit het Frans.